

Čtení na pokračování,
Část třicátá třetí:

Sotos Chondropoulos:

Svatý Nektarios - Svátý našeho století

Kapitola XXI/3

V Rizarioské škole šlo konečně všechno hladce. Nebyly tam žádné větší problémy. Nikdo se nehádal ani nerozčiloval. S pomocí Boží, vírou a s vytrvalostí se počet studentů, kteří školu navštěvovali, začal zvyšovat.

Přesto se vyskytly drobné nepříjemnosti. Několik studentů udělalo ostudu a stále se objevovala kritika Nektariova ředitelování. Na ni si Nektarios ve většině případů už zvykl, a obvykle se vyhnul i té nejmenší konfrontaci tím, že zůstal zticha.

Zhruba v tu dobu byl jmenován nový ředitel tříčlenného výboru. Tento muž pocházel z Epiru a rychle našel přízeň u některých studentů pobírajících stipendium. Jeden mladý student, který se domníval, že ho bude ředitel jako křesťanský dobrodinec ochraňovat, se trochu zaslepeně rozhodl podřídit některým jeho požadavkům. Věděl, že když nalezne v ředitelových očích přízeň, bude jeho vzestup, a tím pádem i budoucnost jeho rodiny, prakticky zajištěna.

Mladík měl za úkol tiše sledovat každý pohyb, každý komentář a každý spor, který se na škole objeví, a potom zpětně a v utajení hlásit všechno panu řediteli. Což jsou přesně ty situace, které umožňují „zlému ničiteli“ přinášet zmatky a bolest pro mnoho lidí.

Student měl oči i uši stále otevřené, a nakonec opravdu na něco narazil. Nedopatření, které se týkalo dodavatele potravin pro školu a školní kuchyni, vedlo k situaci, kdy si mnoho studentů stěžovalo na kvalitu stravy. Mezitím si všiml pomoci, kterou Nektarios nabídl Chrysanthi a jejím přítelkyním. Proto, když hlásil své nálezy řediteli, víceméně uvedl, že „děkan se více zajímá o nějaká chudá děvčata včetně jedné slepé, místo aby se zabýval svými povinnostmi a dával pozor na kvalitu školní stravy.“

Když ředitel konečně objevil něco proti Nektariovi, zavolal si ho do kanceláře. Současně si zajistil, aby byl přítomen sekretář.

„Dá se říci, Vaše Eminence, že se věnujete venkovánům, a nedbáte na děti, které opustily své rodiny a domovy a přišly tak daleko studovat na toto svaté místo kvůli duchovnímu občerstvení. Nedávno se mezi studenty objevil rozruch kvůli špatné kvalitě stravy, a zdá se, že jste o tom nic nevěděl, a raději

se věnoval nějakým ženám. Kdo jsou vůbec ty ženy, které sem volně přicházejí a rozptylují Vaši pozornost?“

Nektarios pozvedl zrak, pohlédl na něj a rozhodl se nic neříkat.

„Co na to říkáte?“ trval na svém.

„Podívám se na tu záležitost,“ odpověděl měkce.

„Co myslíte tím, že se na to podíváte?“ ptal se. „Copak to stačí?““

„Postarám se o to,“ znovu odpověděl Nektarios.

Ale ředitel mluvil a mluvil, rozohňoval se a případ předkládal s krajním zveličováním.

Nektarios neřekl ani slovo a opustil místnost, jakmile byl uvolněn. „Jak se to mohlo stát?“ přemýšlel. „Jak se do této situace ty nebohé dívky dostaly?“ Jednoduše jim pomáhal způsobem, jakým pomáhal každému bratrovi či sestře v Kristu. Jeho podřízník symbolizoval smutek i lásku, a jako duchovní měl povinnost pomáhat. Od nikoho se nemohl odvrátit a nikoho nesměl odradit. Byli někteří, co nevyhledali jeho pomoc, jako třeba jeho bratr Charalambos. Ačkoliv měl mnoho dětí a zápasil, aby se o ně postaral, nikdy nepřijal Nektariovy nabídky pomoci. Tyto dívky však byly něco jiného: hledaly jeho ochranu, vedení a rady. Kromě toho Chrysanthi byla vzácná lidská bytost. Byla pokorným člověkem, který byl připraven o pohled na svět, ale místo toho dostal milost velkého duchovního zření. Nebyla vzdělaná jako Helena Kellerová, takže nevěděla nic o velkých západních vědcích, o divadelních dramaticích, učencích či průkopnících, kteří marně hledali tajemství našeho obrovského a děsivého vesmíru. Nicméně její jednoduchá povaha ji ujišťovala o zvláštním vztahu s Pánem a byla schopná skládat pro Něj ve své mysli nádherné hymny a verše. Opravdu, takové dary patří před Všemohoucím mezi to nejkrásnější, co mu může člověk nabídnout.

Definitivně se tedy rozhodl, že jim bude pomáhat, navzdory tomu, co říkají lidé. Nechtěl a nemohl je opustit. Pomůže přeměnit jejich sny v realitu s pomocí neustálých modliteb. Nikdy nebyl více přesvědčen o jejich oddanosti, jejich speciální oběti pro Pána než nyní.

Když přišly Kateřina a Chrysanthi, oznámily s velkou radostí Nektariovi, že konečně našly správné místo, aby opustily starosti tohoto světa a odevzdaly se Pánu. Bylo to místo, kde budou moci uskutečnit svůj posvátný slib v pokoji a samotě.

Místo, které našly, bylo na ostrově Aegina. Klášter byl starý a opuštěný. Kdysi se jmenoval Zoodochos Peges¹ a upozornila je na něj jedna Aegiňanka, která také pomýšlela na to stát se řeholnicí.

Dívky se tedy na převozním člunu vypravily na ostrov, aby tento opuštěný klášter viděly. Měly problémy se tam dostat. Musely putovat zhruba šest a půl kilometru po trnité oslí stezce z města, kde kotvila loď. Když konečně dorazily

---

1 Životodárný pramen

a spatřily opuštěný monastýr, Kateřina si hluboce oddechla a zvolala: „Toto je Boží místo!“

Když Nektarios uslyšel od dívek o poloze monastýru, jeho předchozí radost se proměnila ve smutek. Měl zodpovědnost za jejich bezpečí a nelíbila se mu skutečnost, že budou pobývat v horách a na opuštěném místě kvůli obavám, že by se mohly stát obětí zlodějů nebo násilníků. Navrhl tedy, aby se tam vrátily a znovu to místo prozkoumaly. Když se lépe obeznámí s tou oblastí, snad to jeho mysl uklidní. Tak se dívky vypravily na Aeginu ještě jednou a vrátily se do Athén s radostí. Starosta Aeginy, lékař, který se jmenoval Peppas, nabídl dívkám pomoc, protože už dlouho toužil po znovuobnovení kláštera. Byl dokonce připraven nabídnout trosky kláštera a pozemek v okolí klášteru darovat. Nektarios věděl, že by měl nyní sám navštívit tento prastarý ostrov, ostrov, který byl po osvobození od Turků sídlem vlády umučeného premiéra Kapodistriase.

Nicméně naplánovat výlet bylo snadnější než jej uskutečnit. Nektarios znovu onemocněl a čtrnáct dní měl potíže. Bolela ho hlava, bylo mu nevolno a byl velmi slabý. Na své hodiny se doslova vlekl. Jeho nemoc pravděpodobně souvisela s břemenem práce navíc, kterou na sebe tajně vzal místo školního dozorce Loukianose. Loukianovi náhle selhaly ledviny, byl přemožen nesnesitelnou bolestí a musel být přijat do nemocnice Evangelismos, která byla přes ulici. Musel podstoupit nebezpečnou a bolestivou operaci a jeho lékaři mu nařídili, že minimálně dva a půl měsíce nesmí pracovat. Nektarios s ním velmi soucítit a rozhodl se, že bude dělat jeho práci, dokud se nebude schopen vrátit. Nektarios tedy vstával za úsvitu, uklízel záchody a vytíral podlahy a dělal jakoukoliv práci, kterou neudělali pomocní správci. Každopádně to bylo další duchovní cvičení podobné těm, které byly povinné pro monachy. Pro pravoslavného mnicha není žádná manuální práce degradující ani opovrženímhodná.

Když se školní sekretář ptal, kým Loukianose nahradil, Nektarios odpověděl: „Někým, komu důvěřuji.“ Loukianos byl do této práce ustanoven nedávno a sháněl ji příliš obtížně, než aby Nektarios dovolil, aby zaměstnání ztratil. Byla obtížná léta. Neexistovaly žádné společnosti, žádné pojištění, a nebylo dost práce. A pokud jsi nepracoval, pronásledoval tě hlad a smrt.

Jednou v sobotu šel Loukianos kolem školy. Byl bledý a hubený, skoro k nepoznání. Rychle se krátce rozhlédl a smutně odcházel, aniž by s někým mluvil. Nektarios ho viděl, ale nestihl se ho zeptat, jak mu je a co jeho zdraví. To Nektaria rozesmutnilo. Poté, jednou časně zrána šel opět Loukianos okolo. Vstoupil předními dveřmi a chtěl zjistit, kým ho nahradili. Jen Bůh věděl o trápení, které měl tento muž doma. Procházel se po škole a leknutí skoro upadl, když uviděl Nektaria, biskupa a starého muže, jak klečí na zemi s vyhrnutým podřízníkem a drhne podlahu. Při tom pohledu se celý roztrásl.

„Pojď blíž, mé dítě, řekl Nektarios. „Chci ti říct, aby ses nebál, nepřeberu ti práci. Jen za tebe zaskakuji, aby ses mohl vrátit a znovu pracovat. Vím, jak moc potřebuješ peníze. Copak tě opustíme, abys umřel hladem po své nemoci? Běda nám, kdyby naše srdce byla tak chladná a tvrdá. Jenom mi dej své slovo, že si necháš pro sebe, co jsi viděl, v nejpřísnější tajnosti, dokud budu žít. Jinak bychom se oba dostali do problémů a tobě by hrozilo, že přijdeš o práci. Vím, jak moc ji potřebuješ. Navíc, jsme bratři, tak nepohlížej na to, co pro tebe dělám jako na něco příliš významného. Možná budeš jednoho dne schopný udělat něco pro mě nebo jiného bratra v Kristu.“

Loukianos byl přemožen dojetím. Padl na kolena a políbil Nektariův podřízník. Ačkoliv byl ještě unavený po nemoci, námaha s pokleknutím byla ničím ve srovnání s úctou a závazkem, který cítil. Vskutku, když někdo prokáže takovou laskavost, ačkoliv je tato laskavost ničím ve srovnání s tou Boží, obdarovaný na ni nemůže reagovat jinak než kladně.

KAPITOLA XXII/3

Konečně se Nektariovi podařilo v létě roku 1904 Aeginu navštívit. Byl to rybářský ostrov obklopený pásmem kopců a údolí, s vyschlými bystřinami vedoucími na pobřeží na západní straně. Nové přístavní město se rozrůstalo a hýřilo barvami. V den, kdy měl Nektarios přijet, svítilo zářivě slunce a obloha byla jasná a oslnivě modrá. Byl na ni jediný vytoužený mráček, který by ve větší skupině mohl přinést ostrovanům naději, ale takto osamocený vedl jen k rozčarování. S výjimkou několika malých přeháněk nezažil ostrov déšť už něco málo přes tři roky. Kam až oko dohlédlo, byla jen vyschlá země ... Dokonce i stromy pomalu umíraly. Bylo to znamení počínající pouště.

Lidé v obchodech čekaly na návrat rybářských lodí. Moře bylo pro tento historický ostrov jedinou obživou. Všichni na ostrově s výjimkou několika málo privilegovaných a bohatých majitelů pozemků, byli zdrceni chudobou, kterou přineslo sucho. Mladí ostrované viděli jako jedinou možnou cestu z velké chudoby opuštění ostrova. Někteří odešli do Pirea a nechali se zaměstnat jako členové posádky na palubách velkých oceánských lodí nebo jako učedníci u obchodníků. Jiní odcházeli do cizích zemí s velkými městy jako Konstantinopol, Oděsa nebo Ploesti.